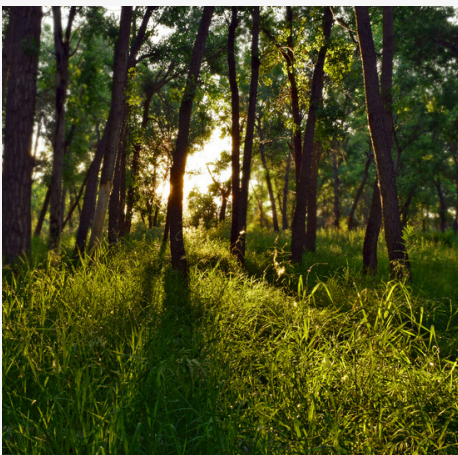

environmentálna a energetická sebestačnosť

MURÁNSKEJ PLANINY

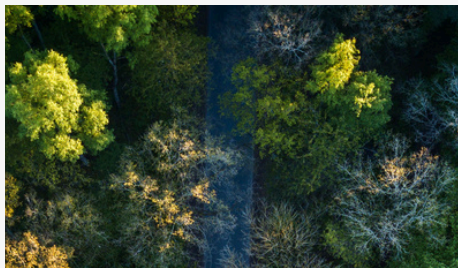
„Najčistejšia energia
je tá, ktorá nechá
krajinu dýchať.“

Muránska planina, ako srdce Národného parku, je územím, kde sa prirodzene spája ochrana prírody so snahou o trvalo udržateľný rozvoj. Práve energetická a environmentálna sebestačnosť predstavujú kľúčové smerovanie pre budúcnosť regiónu. Ide o víziu, v ktorej miestne komunity žijú v harmónii s prostredím, využívajú obnoviteľné zdroje energie a zároveň chránia jedinečné prírodné hodnoty tohto územia.

OBNOVITEĽNÉ ZDROJE ENERGIE

Vzhľadom na svoje geografické a klimatické podmienky má Muránska planina vysoký potenciál pre využívanie obnoviteľných zdrojov energie. Slnéčné žiarenie, vietor, drevná biomasa a horské potoky poskytujú možnosti pre výrobu elektriny a tepla s minimálnym dopadom na životné prostredie.

Solárna energia – využívanie solárnych panelov na strechách verejných budov, turistických objektov a domácností by mohlo významne znížiť energetickú závislosť obcí.

Biomasa – vďaka rozsiahlym lesom je možné ekologicky spracúvať odpadové drevo a vytvárať palivové brikety či pelety pre lokálne vykurovacie systémy.

Mikrohydroelektrárne – menšie vodné toky, typické pre doliny Muránskej planiny, ponúkajú možnosť prevádzky malých vodných zdrojov energie, ktoré môžu zásobovať horské osady či turistické zariadenia.

Veterná energia – hoci je jej využitie limitované vzhľadom na chránený status územia, niektoré exponované lokality mimo jadra národného parku by mohli umožniť malé veterné turbíny.

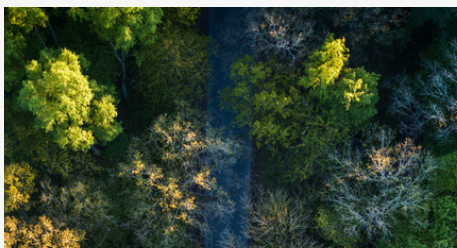
ENERGETICKÁ EFEKTÍVNOSŤ A ZELENÉ BUDOVY

Zníženie energetickej spotreby je rovnako dôležité ako výroba energie. Modernizácia budov, zateplovanie, výmena okien a ekologické vykurovacie systémy znižujú náklady i emisie CO₂.

Miestne samosprávy a súkromné subjekty môžu čerpať finančné prostriedky z európskych fondov a environmentálnych programov, ktoré podporujú projekty energetickej efektívnosti.

Zaujímavou víziou pre Muránsku planinu je koncept „zelenej dediny“, v ktorej sú verejné budovy napojené na obnoviteľné zdroje energie, odpad sa triedi a spracúva lokálne a voda sa využíva opakovane. Takéto modelové obce by mohli slúžiť ako inšpirácia pre ostatné horské regióny Slovenska.

LOKÁLNE INICIATÍVY A KOMUNÁLNA ENERGETIKA

Zvyšujúci sa záujem o obnoviteľné zdroje energie podnecuje vznik lokálnych energetických komunít. Ide o združenia obyvateľov, ktorí spoločnými silami vyrábajú, využívajú a zdieľajú energiu z miestnych zdrojov. Takýto model posilňuje energetickú nezávislosť obcí, znižuje náklady domácností a podporuje komunitného ducha.

V Muránskej planine by mohol tento koncept fungovať napríklad v Muránskej Lehote, Muránskej Hute či Závadke nad Hronom, kde je možné využiť kombináciu solárnej energie, biomasy a malých vodných zdrojov.

ZAÚJÍMAVOSTI

1. Muránska planina je jedným z **najčistejších území Slovenska**. Vďaka riedkemu osídleniu a minimálnemu priemyslu patrí Muránska planina k oblastiam s **najnižším znečistením ovzdušia** a **svetelného smogu** na Slovensku. Práve preto je tu dodnes možné pozorovať jasnú hviezdnu oblohu, ktorá sa v mestách často nevidí.

2. Muráň mal ako jeden z prvých horských regiónov vlastnú malú **vodnú elektrárňu**. V medzivojnovom období fungovali pri Muránskom potoku malé hospodárske turbíny a mlyny, ktoré zásobovali svetlom niekoľko hospodárstiev. Bol to **predchodca** dnešných malých **obnoviteľných zdrojov**.